

I

(Lovgivningsmæssige retsakter)

AFGØRELSER

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS AFGØRELSE (EU) 2023/936

af 10. maj 2023

om et europæisk år for færdigheder

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 149,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

efter høring af Regionsudvalget,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) En kvalificeret arbejdsstyrke er afgørende for at sikre en socialt retfærdig og rimelig, grøn og digital omstilling og for at styrke Unionens bæredygtige konkurrenceevne og modstandsdygtighed over for negative eksterne chok som f.eks. covid-19-pandemien eller konsekvenserne af Ruslands angrebskrig mod Ukraine. Flere passende og bedre tilpassede færdigheder åbner nye muligheder og sætter den enkelte i stand til at deltage fuldt ud på arbejdsmarkedet, i samfundet og i demokratiet, udnytte og drage fordel af mulighederne i den grønne og den digitale omstilling og udøve sine rettigheder.
- (2) I hele Unionen melder arbejdsgivere, at det er vanskeligt at finde arbejdstagere med de nødvendige færdigheder. Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed konstaterede i sin rapport med titlen »Rapport om manglen på og overskud af arbejdskraft«, og Den Europæiske Unions Agentur for Cybersikkerhed konstaterede i sin rapport med titlen »Udvikling af færdigheder i cybersikkerhed i EU«, at 28 erhverv blev klassificeret som havende personalemangel i 2021, herunder sundhedssektoren, hotel- og restaurationsbranchen, bygge- og anlægssektoren og servicesektoren, og konstaterede mangel på IT- og sikkerhedsspecialister, navnlig cybersikkerhedseksperter, og arbejdstagere med en baggrund inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik. Den største hindring for en vellykket grøn og digital omstilling er i stigende grad manglen på arbejdstagere med de rette færdigheder. Mangel på arbejdskraft kan i nogle tilfælde også skyldes utiltrækkende jobs og dårlige arbejdsvilkår. Det er vigtigt for et velfungerende arbejdsmarked at løse disse problemer ved hjælp af jobtilbud af god kvalitet og politikker for fastholdelse af arbejdspladser. I mange medlemsstater forventes den demografiske aldring at accelerere i løbet af det kommende årti, efterhånden som »babyboom-årgangene« går på pension, hvilket styrker behovet for at udnytte det fulde potentiale hos alle voksne i den erhvervsaktive alder, uanset deres oprindelse, gennem løbende investeringer i deres færdigheder samt ved at aktivere flere mennesker, navnlig kvinder og unge, særlig dem der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse (NEET'er), som står over for særlige udfordringer, der hindrer deres deltagelse

⁽¹⁾ EUT C 100 af 16.3.2023, s. 123.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets holdning af 30.3.2023 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 24.4.2023.

på arbejdsmarkedet. Effektive og omfattende færdighedsstrategier og øget adgang til uddannelses- og erhvervsuddannelsesmuligheder for dårligt stillede grupper og bekæmpelse af stereotyper, navnlig kønsstereotyper, vil bidrage til at øge beskæftigelsen og mindske manglen på kvalificeret arbejdskraft. Med henblik på at sikre en socialt retfærdig og inklusiv omstilling kan sådanne foranstaltninger suppleres med løsninger for personer, der ikke er i stand til at omskole og opkvalificere sig.

- (3) Tilgængeligheden af kvalificeret personale og erfarne ledere, som spiller en afgørende rolle i Unionens bæredygtige vækst, er også fortsat det alvorligste problem for en fjerdedel af Unionens 25 mio. små og mellemstore virksomheder (SMV'er), der er ryggraden i Unionens økonomi og velstand, udgør 99 % af alle virksomheder og beskæftiger 83 mio. mennesker. I Kommissionens meddelelse af 10. marts 2020 med titlen »En SMV-strategi for et bæredygtigt og digitalt Europa« anerkendes SMV'ernes afgørende rolle for Unionens konkurrenceevne og velstand.
- (4) Manglen på en kvalificeret arbejdsstyrke og den lave grad af deltagelse hos voksne i den erhvervsaktive alder i uddannelsesaktiviteter reducerer muligheder på jobmarkedet og skaber sociale og økonomiske uligheder, der udgør en betydelig udfordring for Unionen. Manglen på en tilstrækkelig uddannet arbejdsstyrke og den lave grad af deltagelse i uddannelsesaktiviteter tilkendegiver også et betydeligt uudnyttet potentiale for omskoling og opkvalificering for at bidrage til at afhjælpe den stigende mangel på arbejdskraft i sektorer såsom fremstilling og tjenesteydelser, og navnlig inden for økonomiske aktiviteter i forbindelse med hotel- og restaurationsbranchen og fremstilling af computerudstyr og elektronisk udstyr. Deltagelsen i voksenuddannelse i Unionen er imidlertid stagneret i løbet af det seneste årti, og 21 medlemsstater opfyldte ikke Unionens 2020-mål. Mange voksne i den erhvervsaktive alder, såsom personer i atypiske former for arbejde, ansatte i SMV'er, arbejdsløse, inaktive eller lavtkvalificerede personer har alt for ofte ikke adgang til muligheder for udvikling af færdigheder. En forøgelse af omskolings- og opkvalificeringsmulighederne for disse grupper og for alle voksne i den arbejdsaktive alder bidrager også til at nå Unionens beskæftigelsesmål på 78 % for voksne mellem 20 og 64 år, for hvem beskæftigelsesfrekvensen i Unionen i 2021 var på 73,1 %. Der er behov for en yderligere indsats for at yde effektiv støtte til voksne med et lavt niveau af færdigheder og til arbejdsløse personer i overensstemmelse med Rådets henstillinger af 19. december 2016 om opkvalificeringsforløb: Nye muligheder for voksne ⁽³⁾ og af 15. februar 2016 om integration af langtidsledige på arbejdsmarkedet ⁽⁴⁾.
- (5) Ifølge princip nr. 1 i den europæiske søjle for sociale rettigheder (»søjlen«) har alle ret til inkluderende uddannelse og livslang læring af høj kvalitet med henblik på at bevare og tilegne sig færdigheder, der sætter dem i stand til at deltage fuldt ud i samfundslivet og på vellykket vis foretage skift inden for arbejdsmarkedet. Princip nr. 4 vedrører aktiv beskæftigelsesstøtte, som skal give alle ret til rettidig og skræddersyet bistand til at forbedre deres muligheder for beskæftigelse eller for at udøve selvstændig virksomhed, herunder retten til at modtage støtte til jobsøgning, uddannelse og omskoling. I princip nr. 5 om sikker og fleksibel beskæftigelse fastslås det, at arbejdstagere uanset ansættelsesforholdets art og varighed har ret til rimelig og lige behandling, for så vidt angår arbejdsvilkår, adgang til social beskyttelse og uddannelse. I henhold til artikel 14, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (»chartret«) har enhver ret til uddannelse samt til adgang til erhvervsuddannelse og efter- og videreuddannelse.
- (6) I princip nr. 3 i søjlen for sociale rettigheder fremhæves det, at alle uanset køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering har ret til ligebehandling og lige muligheder, herunder beskæftigelse og uddannelse. Det europæiske år for færdigheder bør gennemføres på en måde, der er inklusiv og aktivt fremmer ligestilling for alle. I handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder som vedtaget af Kommissionen i dens meddelelse af 4. marts 2021 påpeges det, at det ved at øge deltagelsen af grupper, som i øjeblikket er underrepræsenteret, er muligt at opnå en mere inklusiv vækst i beskæftigelsen.

⁽³⁾ EUT C 484 af 24.12.2016, s. 1.

⁽⁴⁾ EUT C 67 af 20.2.2016, s. 1.

- (7) Kommissionens meddelelse af 1. juli 2020 med titlen »Den europæiske dagsorden for færdigheder med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed« opfordrer til en revolution med hensyn til færdigheder for at sikre genopretningen af økonomien, for at styrke Europas globale konkurrenceevne og social retfærdighed og for at gøre den grønne og den digitale omstilling til muligheder for alle. Den europæiske dagsorden for færdigheder har til formål at fremme kollektive tiltag vedrørende færdigheder, sikre, at uddannelsesindholdet svarer til arbejdsmarkedets skiftende behov, og bedre matche uddannelsesmulighederne med folks ønsker med henblik på at tilskynde til udbredelsen af sådanne uddannelsesmuligheder i hele den erhvervsaktive befolkning. Europa-Parlamentet hilste målene og foranstaltningerne i den europæiske dagsorden for færdigheder velkommen i sin beslutning af 11. februar 2021 ^(³).
- (8) Den 25. juni 2021 hilste Det Europæiske Råd i sine konklusioner Unionens overordnede mål i handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder velkommen i overensstemmelse med Portoerklæringen af 8. maj 2021 og bifaldt dermed ambitionen om at sikre, at mindst 78 % af alle voksne skal være i beskæftigelse, og at mindst 60 % af alle voksne deltager i uddannelse hvert år i 2030.
- (9) Den 14. september 2022 tilkendegav Kommissionens formand i sin tale om Unionens tilstand, at Kommissionen vil foreslå at udråbe 2023 til det europæiske år for færdigheder. Hun pegede på problemet med mangel på arbejdskraft i visse sektorer og understregede betydningen af investeringer i faglig uddannelse og opkvalificering. Hun understregede også, at tiltrækning af de rette færdigheder til Unionen skal være en del af løsningen, samtidig med at man fremskynder og letter anerkendelsen af kvalifikationer for tredjelandsstatsborgere. Ved hjælp af det europæiske år for færdigheder søger Kommissionen at øge tempoet og fremme gennemførelsen af de mange foranstaltninger, som den allerede har truffet for at styrke omskoling og opkvalificering i Unionen med henblik på at afhjælpe manglen på arbejdskraft. Det europæiske år for færdigheder har til hensigt ved hjælp af omskoling og opkvalificering at støtte bæredygtig vækst i Unionens sociale markedsøkonomi med det formål at styrke dens konkurrenceevne og bidrage til skabelsen af kvalitetsjob.
- (10) Den 15. september 2021 meddelte Kommissionens formand i sin tale om Unionens tilstand, at der ville blive indledt en struktureret dialog på højt plan for at styrke forpligtelserne vedrørende digitale færdigheder og digital uddannelse. Medlemsstaterne udpegede nationale koordinatore til denne proces. Det europæiske år for færdigheder vil bygge videre på den strukturerede dialog og udvide sit fokus i overensstemmelse med de mål, der er fastsat i denne afgørelse.
- (11) Det europæiske år for færdigheder følger efter det europæiske ungdomsår 2022, som søgte at styrke, hædre, støtte og engagere de unge, herunder dem med færre muligheder, i en kontekst efter covid-19-pandemien med henblik på at opnå en langsigtet positiv virkning for unge. Det europæiske ungdomsår 2022 har understreget betydningen af færdigheder, når det drejer sig om at finde beskæftigelse af høj kvalitet for unge og at udvide deres beskæftigelsesmuligheder.
- (12) Ved at fremme en tankegang om omskoling og opkvalificering i hele Unionen kan det europæiske år for færdigheder have en bredere positiv indvirkning på samfundet og demokratiet, da en bedre kvalificeret arbejdsstyrke også betyder mere aktive og engagerede borgere. Omskoling og opkvalificering giver arbejdstagerne de færdigheder, der er nødvendige for at drage fordel af jobmuligheder af bedre kvalitet, øge deres trivsel på arbejdspladsen og fremme deres personlige og faglige udvikling, samtidig med at økonomiens konkurrenceevne styrkes, og der bidrages til skabelsen af kvalitetsjob.
- (13) Da arbejdsgivere, arbejdstagere, repræsentanter for arbejdsgivere og arbejdstagere, nationale, europæiske og internationale arbejdsmarkedsparter, handelskamre og andre interessenter bedst ved, hvilke færdigheder der er behov for i deres industrielle økosystemer, skal en styrkelse af deres kollektive indsats for udvikling af færdigheder være en del af løsningen. Den sociale dialog spiller derfor en vigtig rolle med hensyn til at forudse kvalifikationsbehovene på arbejdsmarkedet. Pagten for færdigheder iværksat af Kommissionen i 2020 som den første foranstaltning under den europæiske dagsorden for færdigheder samler arbejdsgivere, arbejdsmarkedets parter, uddannelsesudbydere, offentlige arbejdsformidlinger og andre centrale interessenter inden for færdigheder, både private og offentlige. Indtil videre har mere end 700 organisationer tilsluttet sig pagten for færdigheder, og der er etableret 12 store partnerskaber i strategiske sektorer på dens område med tilsagn om at fremme seks millioner uddannelsesmuligheder. Medlemmerne af pagten for færdigheder nyder godt af særlige tjenester til at levere håndgribelige resultater. Den regionale og lokale dimension er også vigtig, navnlig i grænseregioner, hvor det kræver

⁽³⁾ EUT C 465 af 17.11.2021, s. 110.

måltrettede foranstaltninger at finde arbejdstagere med de rette færdigheder for at støtte effektive grænseoverskridende arbejdsmarkeder. På samme måde står ugunstigt stillede og fjerntliggende områder, herunder regionerne i den yderste periferi, over for særlige udfordringer, da adgangen til arbejdsmarkedet og omskolings- og opkvalificeringsmulighederne er begrænsede.

- (14) Rådets resolution af 26. februar 2021 om en strategiramme for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde (2021-2030) ⁽⁶⁾ fastsætter som en af rammens strategiske prioriteter »Virkeliggørelse af livslang læring og mobilitet for alle« samt konkrete foranstaltninger, der har til formål at erhverve eller ajourføre færdigheder (omskoling og opkvalificering) gennem hele arbejdslivet.
- (15) Rådets henstillinger af 16. juni 2022 om individuelle læringskonti ⁽⁷⁾ og en europæisk tilgang til mikroeksamensbeviser for livslang læring og beskæftigelsesegnethed ⁽⁸⁾ hjælper folk med at begive sig ud på og fortsætte deres læringsveje på en mere fleksibel og målrettet måde. Rådets resolution af 29. november 2021 om en ny europæisk dagsorden for voksenuddannelse 2021-2030 ⁽⁹⁾ fremmer formelle, ikkeformelle og uformelle læringsmuligheder, der kan give den viden og de færdigheder og kompetencer, der er nødvendige for at skabe en inklusiv, bæredygtig, socialt retfærdig og mere modstandsdygtig Union. Den fremhæver voksenuddannelse som en vigtig del af livslang læring. Læring, karrierevejledning af høj kvalitet og muligheder for selvurdering af færdigheder er blandt de foranstaltninger, der er nødvendige for at støtte folk på deres læringsvej.
- (16) De styrkede aktive arbejdsmarkedspolitikker, der fremmes i Kommissionens henstilling af 4. marts 2021 om en effektiv og aktiv støtte til beskæftigelse efter covid-19-krisen (EASE) ⁽¹⁰⁾ har til formål at støtte overgangen til ny beskæftigelse i forbindelse med genopretningen efter covid-19-krisen og en bedre matchning af færdigheder på arbejdsmarkedet med støtte fra arbejdsformidlinger med tilstrækkelig administrativ kapacitet.
- (17) Rådets henstilling af 24. november 2020 om erhvervsrettet uddannelse med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed ⁽¹¹⁾ støtter modernisering af erhvervsuddannelses-systemer for at udstyre unge og voksne med den viden, de færdigheder og de kompetencer, de har brug for til at trives på arbejdsmarkedet og i samfundet, til at håndtere genopretningen og den retfærdige omstilling til den grønne og den digitale økonomi i en tid med demografiske forandringer og i alle økonomiske cyklusser. Den fremmer erhvervsrettet uddannelse som en potentiel drivkraft for innovation og vækst, som er fleksibel med hensyn til at tilpasse sig ændringer på arbejdsmarkedet, tilvejebringelse af færdigheder til erhverv med stor efterspørgsel og tilskyndelse til inklusion og lige muligheder. Det er afgørende at gøre erhvervsrettet uddannelse mere attraktiv ved hjælp af kommunikationskampagner og opsøgende kampagner, erhvervsekspertisecenter, særlige økosystemer for erhvervsrettet uddannelse og fagkonkurrencer, såsom Euroskills.
- (18) Der vil være behov for færdigheder til den grønne omstilling og omskoling og opkvalificering af arbejdsstyrken i forbindelse med omstillingen til en moderne, ressourceeffektiv, cirkulær, inklusiv, modstandsdygtig og konkurrencedygtig økonomi som fastsat i Kommissionens meddelelse af 11. december 2019 med titlen »Den europæiske grønne aftale« med henblik på at fastlægge vejen til klimaneutralitet i 2050. I Kommissionens meddelelse af 14. juli 2021 med titlen »Fit for 55: realisering af EU's klimamål for 2030 på vej mod klimaneutralitet« anerkendes det, at den grønne omstilling kun kan lykkes, hvis Unionen har en arbejdsstyrke med de færdigheder, der er nødvendige for at forblive konkurrencedygtig, og der peges på flagskibsforanstaltningerne i dagsordenen for færdigheder, der skal udstyre folk med de færdigheder, der er brug for i den grønne og den digitale omstilling.
- (19) Den igangværende grønne og digitale omstilling af Unionens industri og de tilhørende arbejdsmarkedsbehov kræver investering i udviklingen af stærke erhvervsuddannelsessystemer i hele Unionen, der fremmer problemløsningsfærdigheder og -kompetencer inden for nye teknologier såsom intelligent produktion og maskineri, avanceret robotteknologi, cloudcomputing, kunstig intelligens, databehandling og tingenes internet.

⁽⁶⁾ EUT C 66 af 26.2.2021, s. 1.

⁽⁷⁾ EUT C 243 af 27.6.2022, s. 26.

⁽⁸⁾ EUT C 243 af 27.6.2022, s. 10.

⁽⁹⁾ EUT C 504 af 14.12.2021, s. 9.

⁽¹⁰⁾ EUT L 80 af 8.3.2021, s. 1.

⁽¹¹⁾ EUT C 417 af 2.12.2020, s. 1.

- (20) Brugen af digitale værktøjer og teknologier er stigende i alle dele af livet og kan skabe en digital kløft. Digitale færdigheder er afgørende for deltagelse på arbejdsmarkedet, men også for livskvalitet og aktiv aldring. I Unionen kræver mere end 90 % af de erhvervsmæssige roller et grundlæggende niveau af digital viden, mens omkring 42 % af borgerne i Unionen, herunder 37 % af arbejdstagerne, mangler grundlæggende digitale færdigheder. Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2022/2481⁽¹²⁾ fastsætter målet om at sikre, at mindst 80 % af Unionens befolkning som minimum har grundlæggende digitale færdigheder inden 2030, og fastsætter målet om, at 20 mio. specialister i informations- og kommunikationsteknologi (IKT) skal være i beskæftigelse senest i 2030, med henblik på at opnå kønsmæssig konvergens. Kommissionens meddelelse af 17. januar 2018 om handlingsplanen for digital uddannelse understreger også den manglende kapacitet i specialiserede uddannelsesprogrammer til at uddanne yderligere IKT-eksperter. Endvidere understreger Kommissionen i sin meddelelse af 30. september 2020 om en handlingsplan for digital uddannelse 2021-2027, at teknologiske midler bør anvendes til at lette tilgængeligheden og øge fleksibiliteten i læringsmulighederne, herunder omskoling og opkvalificering.
- (21) I Kommissionens meddelelse af 5. maj 2021 med titlen »Ajourføring af den nye industristrategi fra 2020: Opbygning af et stærkere indre marked til fremme af Europas genopretning« opfordres der til konkret handling for at gøre livslang læring til en realitet for alle og sikre, at uddannelser kan holde trit med og bidrage til at virkeliggøre den grønne og den digitale omstilling. Den understreger, at en kvalificeret arbejdsstyrke er afgørende for at sikre, at omstillingerne er vellykkede, støtte Unionens industris konkurrenceevne og skabelsen af kvalitetsjob. Den anerkender også betydningen af stærke partnerskaber mellem Unionen, medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter og af samarbejde mellem og inden for industrielle økosystemer. Kommissionens meddelelse af 9. december 2021 med titlen »Opbygning af en økonomi, der tjener alle: en handlingsplan for den sociale økonomi«, understreger, at den sociale økonomi kan spille en afgørende rolle, da den er en vigtig fortæller for en socialt retfærdig og inklusiv grøn og digital omstilling og en vigtig drivkraft for social innovation, herunder inden for omskoling og opkvalificering.
- (22) Tiltrækning af kvalificerede tredjelandsstatsborgere kan bidrage til at afhjælpe manglen på færdigheder og arbejdskraft i Unionen. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2021/1883⁽¹³⁾ er et vigtigt resultat med hensyn til at tiltrække højt kvalificerede talenter til arbejdsmarkedet. I sin meddelelse af 23. september 2020 om den nye pagt om migration og asyl lægger Kommissionen også stor vægt på arbejdskraftmigration og på integrationen af tredjelandsstatsborgere. I den sammenhæng tilsigter Kommissionens meddelelse af 27. april 2022 med titlen »Tiltrækning af færdigheder og talent til EU« at styrke den retlige ramme og Unionens indsats på dette område. Den foreslår, at Rådets direktiv 2003/109/EF⁽¹⁴⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/98/EU⁽¹⁵⁾ omarbejdes med henblik på at forenkle procedurerne for tredjelands arbejdstagers adgang til Unionen på alle færdighedsniveauer og at forbedre deres rettigheder samt deres beskyttelse mod udnyttelse af arbejdskraft. Kommissionen vil fortsætte med at oprette en EU-talentpulje for at fremme matchningen af arbejdskraft med tredjelandsstatsborgere og arbejde hen imod lanceringen af skræddersyede talentpartnerskaber med specifikke centrale partnerlande for at fremme arbejdskraftens internationale mobilitet og udviklingen af talenter på en gensidigt fordelagtig og cirkulær måde. Desuden er Unionen fortsat den førende bidragsyder til den globale finansiering af uddannelse med særlig fokus på læreruddannelse, pigers uddannelse og erhvervsrettet uddannelse. Dette arbejde inden for rammerne af Kommissionens og Den højtstående repræsentants fælles meddelelse af 1. december 2021 om Global Gateway supplerer målene i denne afgørelse.
- (23) Tillid til og gennemsigtighed i kvalifikationer, uanset om de er erhvervet i Unionen eller et tredjeland, er afgørende for at lette anerkendelsen heraf. Unionens værktøjer, såsom den europæiske referenceramme for kvalifikationer, Europass, Eures, ESCO, EU's redskab for tredjelandsstatsborgeres færdighedsprofiler, europæiske digitale

⁽¹²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2022/2481 af 14. december 2022 om etablering af politikprogrammet for det digitale årti 2030 (EUT L 323 af 19.12.2022, s. 4).

⁽¹³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2021/1883 af 20. oktober 2021 om indrejse- og opholdsbetingelser for tredjelandsstatsborgere med henblik på højt kvalificeret beskæftigelse og om ophævelse af Rådets direktiv 2009/50/EF (EUT L 382 af 28.10.2021, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Rådets direktiv 2003/109/EF af 25. november 2003 om tredjelandsstatsborgeres status som fastboende udlænding (EUT L 16 af 23.1.2004, s. 44).

⁽¹⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/98/EU af 13. december 2011 om én enkelt ansøgningsprocedure for en kombineret tilladelse til tredjelandsstatsborgere til at opholde sig og arbejde på en medlemsstats område og om et sæt fælles rettigheder for arbejdstagere fra tredjelande, der har lovligt ophold i en medlemsstat (EUT L 343 af 23.12.2011, s. 1).

eksamensbeviser for læring, Euresportalen og relevante EU-kompetencerammer er et udgangspunkt for at bidrage til at gøre færdigheder og kvalifikationer mere gennemsigtige og sammenlignelige. For at sikre velfungerende arbejdsmarkeder skal færdigheder forstås og værdsættes, uanset om de er erhvervet i formelle, ikkeformelle eller uformelle sammenhænge. En yderligere styrkelse af identifikationen og dokumentationen af færdigheder samt vejledning med henblik på at synliggøre færdigheder er afgørende skridt i retning af bedre gennemsigtighed og overførsel af alle færdigheder, herunder tværfaglige færdigheder såsom sprogfærdigheder, kritisk tænkning, entreprenørskab, kreativitet, interkulturelle kompetencer, teamwork og mediekendskab.

- (24) I mange medlemsstater er offentlige og private investeringer i omskoling og opkvalificering utilstrækkelige. Mange arbejdsgivere, navnlig SMV'er, tilbyder eller finansierer ikke uddannelse af deres personale, og personer i atypiske job har mindre adgang eller ingen adgang til arbejdsgiverfinansieret uddannelse. Sådanne uligheder kan underminere den enkeltes velfærd og sundhed, mindske den økonomiske konkurrenceevne, resultere i forspildte muligheder og hindringer for innovation, og folk risikerer at sakke bagud i den grønne og den digitale omstilling til mere bæredygtige økonomiske aktiviteter. Det er vigtigt for virksomhedernes konkurrenceevne, at der afsættes ressourcer med henblik på at sikre, at arbejdstagerne er i stand til at arbejde med de nyeste teknologier. Der er behov for en befordrende ramme, der frigør og tilskynder arbejdsgiverne til finansielle investeringer i færdigheder og synliggør den økonomiske værdi af omskoling og opkvalificering. For eksempel har SMV-nødhjælpsspakken til formål at lette adgangen til finansiering og færdigheder. Endvidere følger det af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1152 ⁽¹⁶⁾, at medlemsstaterne skal sikre, at, når det pålægges en arbejdsgiver i henhold til EU-retten eller national ret eller kollektive overenskomster at tilbyde en arbejdstager uddannelse med henblik på at udføre det arbejde, vedkommende er ansat til, skal en sådan uddannelse tilbydes arbejdstagere gratis, tælle som arbejdstid og så vidt muligt foregå i arbejdstiden.
- (25) Unionen har tidligere oplevet betydelige stigninger i de offentlige investeringer i grunduddannelse. Indtil videre er dette imidlertid ikke blevet modsvaret af tilsvarende stigninger i investeringerne og udvikling af en helhedsorienteret tilgang til støtte for den fortsatte udvikling af færdigheder gennem hele arbejdslivet. I Rådets konklusioner af 8. juni 2020 opfordres medlemsstaterne til »at undersøge mulige modeller for offentlig og privat finansiering af livslang læring og udvikling af færdigheder på individuelt plan«, og Kommissionen opfordres til at støtte medlemsstaterne i denne indsats.
- (26) Der er betydelig finansiel Unionsstøtte til rådighed til omskoling og opkvalificering, f.eks. gennem Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+), genopretnings- og resiliensfaciliteten, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Fonden for Retfærdig Omstilling, InvestEU-programmet (InvestEU), programmet for et digitalt Europa, Erasmus+, Horisont Europa, programmet for miljø- og klimaindsatsen (LIFE), Moderniseringsfonden og instrumentet for nabolik, udviklingsamarbejde og internationalt samarbejde — et globalt Europa. ESF+ er fortsat Unionens vigtigste finansieringsredskab til at investere i flere og bedre færdigheder i arbejdsstyrken, navnlig ved at støtte institutioner og tjenester med henblik på at vurdere og forudsæ færdighedsbehov og -udfordringer, støtte de omskolings- og opkvalificeringsmuligheder for arbejdstagere, der tilbydes af den offentlige og private sektor. Den styrkede ungdomsgaranti har til formål at sikre, at alle unge modtager et tilbud af god kvalitet om beskæftigelse, videreuddannelse, en læreplads eller et praktikophold senest fire måneder efter, at de er blevet arbejdsløse eller har forladt det formelle uddannelsessystem. Reformen og investeringer, der indgår i medlemsstaternes nationale genopretnings- og resiliensplaner under genopretnings- og resiliensfaciliteten, har en fremtrædende færdighedsdimension, der ofte er forbundet med aktive arbejdsmarkedspolitikker, navnlig støtte til ungdomsbeskæftigelse. I de nationale genopretnings- og resiliensplaner, som Kommissionen og Rådet hidtil har godkendt, er ca. 20 % af de sociale udgifter afsat til »beskæftigelse og færdigheder«.
- (27) Genopretningsbistanden til samhørighed og til områder i Europa (REACT-EU) var det første instrument under NextGenerationEU-genopretningspakken, der foretog betalinger til medlemsstaternes genopretning. Det bidrog til at skabe job og investere i færdigheder i de regioner, der har størst behov for det. Arbejdstagere, der mister deres job på grund af omfattende omstruktureringer, kan også få støtte gennem Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen for Afskedigede Arbejdstagere til at finde nye job, f.eks. gennem videreuddannelse og skræddersyet erhvervsvejledning og -rådgivning.

⁽¹⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1152 af 20. juni 2019 om gennemsigtige og forudsigelige arbejdsvilkår i Den Europæiske Union (EUT L 186 af 11.7.2019, s. 105).

- (28) I Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1056 ⁽¹⁷⁾ om oprettelse af Fonden for Retfærdig Omstilling anerkendes det, at omskoling og opkvalificering af arbejdstagere og jobsøgende er et nødvendigt instrument til at sikre en retfærdig og inklusiv grøn omstilling og afbøde de negative konsekvenser af denne omstilling. Rådets henstilling af 16. juni 2022 om sikring af en retfærdig omstilling til klimaneutralitet ⁽¹⁸⁾ indeholder specifikke retningslinjer, der skal hjælpe medlemsstaterne med at udforme og gennemføre politiske pakker vedrørende relevante beskæftigelsesmæssige og sociale aspekter, herunder omskolings- og opkvalificeringspolitikker. Desuden fremmer Rådets henstilling af 16. juni 2022 om læring med henblik på den grønne omstilling og bæredygtig udvikling ⁽¹⁹⁾ politikker og programmer for at sikre, at lærende i alle aldre erhverver den viden og de færdigheder, der er nødvendige for at drage fordel af et arbejdsmarked i forandring, leve bæredygtigt og træffe foranstaltninger med henblik på en bæredygtig fremtid.
- (29) InvestEU støtter under politikområdet »sociale investeringer og færdigheder« efterspørgsel efter og udbud af færdigheder og forbedrer samtidig de endelige modtageres færdighedssæt eller udnyttelse af færdigheder og fremmer markeder for investeringer i færdigheder. InvestEU støtter også generelle investeringer i uddannelse og relaterede tjenester. Ordningen for retfærdig omstilling under InvestEU støtter desuden investeringer, herunder investeringer, der har til formål at støtte omskoling og opkvalificering af arbejdstagere, i regioner underlagt en godkendt plan for retfærdig omstilling i overensstemmelse med forordning (EU) 2021/1056 og projekter, der er til gavn for disse regioner, forudsat at de er afgørende for den grønne og den digitale omstilling i disse områder.
- (30) Skræddersyet ekspertise gennem Kommissionens instrument for teknisk støtte kan hjælpe medlemsstaterne med at gennemføre reformer, der er knyttet til nationale eller regionale strategier for færdigheder, og omsætte midlertidig EU-finansiering til varige forbedringer af de tilgængelige omskolings- og opkvalificeringsmuligheder. Gensidig læring fremmet af Kommissionen kan også støtte processen.
- (31) Kommissionens meddelelse af 3. marts 2021 med titlen »En Union med lige muligheder: Den europæiske strategi for rettigheder for personer med handicap 2021-2030« har til formål at sikre fuld deltagelse for personer med handicap i samfundet på lige fod med andre i Unionen og i tredjelande til støtte for gennemførelsen af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap. Inden for rammerne af den foreslåede strategi forpligter Kommissionen sig til at sikre, at personer med handicap kan deltage i uddannelse og tilegne sig nye færdigheder som en grundlæggende forudsætning for beskæftigelse og uafhængighed.
- (32) På EU-plan vil den nødvendige finansielle tildeling til gennemførelsen af denne afgørelse blive fastsat inden for budgettet for de bidragende programmer i overensstemmelse med den flerårige finansielle ramme 2014-2020 og 2021-2027. Uden at dette berører Europa-Parlamentets og Rådets beføjelser i deres egenskab af budgetmyndighed bør målet være at yde finansiering på mindst 9,3 mio. EUR til driftsudgifter ved gennemførelsen af denne afgørelse. Med forbehold af de finansielle midler, der er til rådighed, bør relevante EU-programmer og -instrumenter yde finansiell støtte til det europæiske år for færdigheder i overensstemmelse med de relevante regler. Finansieringen af det europæiske år for færdigheder bør ikke være til skade for finansieringen af projekter under de nuværende EU-programmer og bør have til formål at sikre en langvarig arv for det europæiske år for færdigheder.
- (33) Målene for denne afgørelse kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af afgørelsens omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne afgørelse ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (34) For at sikre en hurtig gennemførelse af det europæiske år for færdigheder, bør denne afgørelse træde i kraft hurtigst muligt på dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* —

⁽¹⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1056 af 24. juni 2021 om oprettelse af Fonden for Retfærdig Omstilling (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 1).

⁽¹⁸⁾ EUT C 243 af 27.6.2022, s. 35.

⁽¹⁹⁾ EUT C 243 af 27.6.2022, s. 1.

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Genstand

Perioden fra den 9. maj 2023 til den 8. maj 2024 udpeges til »det europæiske år for færdigheder«.

Artikel 2

Målsætninger

I overensstemmelse med princip nr. 1, 4 og 5 i den europæiske søjle for sociale rettigheder, der bidrager til målene i den europæiske dagsorden for færdigheder og Unionens overordnede mål i handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder, er det overordnede mål for det europæiske år for færdigheder yderligere at fremme en tankegang med omskoling og opkvalificering i overensstemmelse med nationale kompetencer, regler og praksis. Ved yderligere at fremme en tankegang med omskoling og opkvalificering skal det europæiske år for færdigheder have til formål at styrke EU-virksomheders konkurrenceevne, navnlig små og mellemstore virksomheders (SMV'er), og bidrage til skabelsen af kvalitetsjob med henblik på at realisere det fulde potentiale i den grønne og den digitale omstilling på en socialt retfærdig, inklusiv og retfærdig måde og derved fremme lige adgang til færdighedsudvikling og mindske uligheder og segregering inden for uddannelse og bidrage til kontinuerlig læring og karriereudvikling og give folk mulighed for at få adgang til kvalitetsjob og deltage fuldt ud i økonomien og samfundet. Mere specifikt skal aktiviteterne som led i det europæiske år for færdigheder fremme færdighedspolitikker og investeringer for at sikre, at ingen lades i stikken i forbindelse med den grønne og den digitale omstilling og den økonomiske genopretning, og navnlig afhjælpe manglen på arbejdskraft ved at lukke huller og misforhold mellem udbudte og efterspurgte færdigheder for at få en styrket arbejdsstyrke og et styrket samfund, som er i stand til at udnytte mulighederne i den grønne og den digitale omstilling, ved at:

- 1) fremme øgede, mere effektive og inklusive investeringer på alle niveauer, bl.a. af offentlige og private arbejdsgivere, navnlig SMV'er, i alle former for omskoling og opkvalificering samt uddannelse for at udnytte det fulde potentiale i den nuværende og fremtidige arbejdsstyrke i Unionen, herunder for at støtte folk i at håndtere jobskifte og drage fordel af de nye muligheder, som den igangværende økonomiske omstilling giver
- 2) styrke relevansen af og udbuddet af færdigheder ved at arbejde tæt sammen med og fremme samarbejdet mellem arbejdsmarkedets parter på tværs af sektorer, offentlige og private arbejdsformidlinger, virksomheder, civilsamfundsenheder, udbydere af almennyttige sociale tjenesteydelser og uddannelsesudbydere og ved at udvikle fælles tilgange med alle offentlige myndigheder på EU-plan samt nationalt, regionalt og lokalt plan og ved at lette anerkendelsen af færdigheder og kvalifikationer
- 3) matche folks ønsker, behov og færdigheder, herunder de færdigheder, der er erhvervet under mobilitet, med arbejdsmarkedsbehov og -muligheder, navnlig dem, der vedrører den grønne og den digitale omstilling, nye sektorer og de centrale sektorer, der har behov for genopretning efter covid-19-pandemien, ved at sikre særlig fokus på, at flere mennesker integreres på arbejdsmarkedet gennem omskoling og opkvalificering, navnlig kvinder og unge, og særligt dem, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse (NEET'er), lavtkvalificerede arbejdstagere, ældre arbejdstagere, personer med handicap, personer fra vanskelige sociale og forskellige baggrunde, personer, der bor i fjerntliggende områder og i regionerne i den yderste periferi samt fordrevne personer fra Ukraine
- 4) tiltrække personer fra tredjelande med de færdigheder, som medlemsstaterne har brug for, ved at fremme læringsmulighederne, herunder om nødvendigt sprogundervisning, færdighedsudvikling og mobiliteten og ved at lette anerkendelsen af kvalifikationer.

Artikel 3

Typer af foranstaltninger

1. De typer af foranstaltninger, der skal iværksættes for at nå de i artikel 2 opstillede mål, omfatter aktiviteter på EU-plan og, med udgangspunkt i de eksisterende muligheder, på nationalt, regionalt eller lokalt plan og, hvis det er relevant, i samarbejde med tredjelande, såsom:

- a) online og fysiske konferencer, forumdiskussioner og andre arrangementer for at fremme debatten om færdighedspolitikernes rolle og bidrag til at opnå konkurrencedygtig og bæredygtig økonomisk vækst i lyset af de demografiske ændringer, den grønne og den digitale omstilling, hvilket således også støtter et aktivt og engageret medborgerskab, og til at mobilisere relevante interessenter for at sikre, at adgang til uddannelse og læringsmuligheder er en realitet i praksis
- b) arbejdsgrupper, tekniske møder og andre arrangementer for at fremme drøftelser og gensidig læring om de tiltag og tilgange, som aktører i den offentlige og private sektor samt i den tredje sektor kan anvende, herunder udarbejdelse, offentliggørelse og formidling af god praksis, retningslinjer og andre støttedokumenter fra disse arrangementer
- c) initiativer rettet mod bl.a. enkeltpersoner, arbejdsgivere, navnlig SMV'er, handels- og industrikamre, arbejdsmarkedets parter, offentlige myndigheder, uddannelsesudbydere med henblik på at fremme tilvejebringelse, finansiering og anvendelse af omskolings- og opkvalificeringsmuligheder og at maksimere fordelene og potentialet ved en kvalificeret arbejdsstyrke
- d) information, omfattende kommunikations- og bevidstgørelseskampagner om EU-initiativer vedrørende omskoling og opkvalificering og kontinuerlig læring, der fremmer deres gennemførelse og levering af sådanne initiativer lokalt og deres udbredelse blandt potentielle støttemodtagere
- e) øge dialogen med arbejdsmarkedets parter og eksisterende interessentgrupper og netværk, herunder gennem etablerede onlineplatforme på nationalt, regionalt og lokalt plan og sikre muligheder for inddragelse af interessenter i forbindelse med det europæiske år for færdigheder
- f) fremme udformningen af nationale, sektorspecifikke og virksomhedsspecifikke færdighedsstrategier og uddannelse, herunder gennem social dialog og inddragelse af arbejdsmarkedets parter
- g) gennemføre og om nødvendigt udvikle yderligere værktøjer til viden om færdigheder, samtidig med at anvendelsen heraf fremmes og udbredes med henblik på at identificere nuværende og fremtidige færdighedsbehov, navnlig i forbindelse med den grønne og den digitale omstilling, de centrale sektorer, der har behov for genopretning efter covid-19-pandemien, energikrisen og konsekvenserne af Ruslands angrebskrig mod Ukraine
- h) fremme og fortsætte gennemførelsen af værktøjer og instrumenter til øget gennemsigtighed i kvalifikationer, herunder kvalifikationer, der er udstedt uden for Unionen, samt validering af ikkeformel og uformel læring
- i) fremme programmer, finansieringsmuligheder, projekter, aktioner og netværk af relevans for offentlige, private og ikkestatslige interessenter, der er involveret i udformning, formidling og gennemførelse af omskolings- og opkvalificeringsmuligheder, læring og erhvervsuddannelse.

2. Kommissionen kan identificere andre tiltag, som kunne bidrage til målene fastsat i artikel 2, og kan tillade, at henvisninger til det europæiske år for færdigheder anvendes til fremme af disse aktiviteter, forudsat at de bidrager til opnåelsen af disse mål. Andre EU-institutioner og medlemsstaterne kan også identificere andre aktiviteter og foreslå dem for Kommissionen.

Artikel 4

Koordinering på nationalt plan

Tilrettelæggelsen på nationalt plan af deltagelse i det europæiske år for færdigheder er medlemsstaternes ansvar. Med henblik herpå udpeger hver medlemsstat en national koordinator eller et nationalt koordineringsorgan i overensstemmelse med nationale forhold og praksis med kompetence inden for arbejdsmarkedspolitik og færdigheder. Den nationale koordinator eller det nationale koordineringsorgan er kontaktpunktet for samarbejde på EU-plan og koordinerer på en helhedsorienteret måde aktiviteter i forbindelse med det europæiske år for færdigheder i de respektive medlemsstater, således at relevante interessenter kan inddrages.

Artikel 5

Koordinering på EU-plan

1. Koordineringen på EU-plan af det europæiske år for færdigheder skal følge en tværgående tilgang for at skabe synergier mellem de forskellige EU-programmer og -initiativer med relevans for færdigheder.
2. Kommissionen skal trække på de relevante EU-agenturers ekspertise og bistand i forbindelse med gennemførelsen af det europæiske år for færdigheder, navnlig Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene, Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse, Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed, Det Europæiske Arbejds miljøagentur, Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut og Den Europæiske Unions Agentur for Cybersikkerhed.
3. Kommissionen indkalder de nationale koordinatore eller repræsentanter for koordineringsorganerne til møder for at koordinere afviklingen af aktiviteterne i artikel 3. Disse møder giver mulighed for at udveksle oplysninger om gennemførelsen af det europæiske år for færdigheder på EU-plan og på nationalt plan. Repræsentanter for Europa-Parlamentet og relevante EU-agenturer kan deltage i disse møder som observatører.
4. Kommissionen samarbejder tæt med arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet, uddannelsesudbydere, arbejdsmarkedsorganer, lærende og repræsentanter for organisationer eller organer, der er aktive på området for færdigheder, uddannelse og kontinuerlig læring, for at kunne bistå med gennemførelsen af det europæiske år for færdigheder på EU-plan.

Artikel 6

Samarbejde på internationalt plan

Kommissionen samarbejder i forbindelse med det europæiske år for færdigheder om fornødent med tredjelande og kompetente internationale organisationer, herunder især med Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling, De Forenede Nationers Organisation for Uddannelse, Videnskab og Kultur og Den Internationale Arbejdsorganisation samt med andre internationale interessenter, og sikrer i den forbindelse synligheden af Unionens deltagelse.

Artikel 7

Overvågning og evaluering

Kommissionen forelægger senest den 31. maj 2025 Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget en rapport om gennemførelsen, resultaterne og den samlede evaluering af de initiativer, der er omhandlet i denne afgørelse, og som er gennemført i medlemsstaterne og i Unionen som helhed. Denne rapport skal indeholde idéer til yderligere fælles tiltag på færdighedsområdet med henblik på at skabe en langvarig arv for det europæiske år for færdigheder.

Artikel 8

Ikrafttræden

Denne afgørelse træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Strasbourg, den 10. maj 2023.

På Europa-Parlamentets vegne
R. METSOLA
Formand

På Rådets vegne
J. ROSWALL
Formand
